

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐ ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๕-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับประจำวันที ๒๐ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๘ หน้า ๘
ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูทีได้

สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ กับ นางไต้ นางท้อม

ก๊อผ้าของแม่ การไ้ที่ไมมีวันสิ้นสุด

รายงานพิเศษ

๑ สุธารัตน์ กันทาใจ

ณ บ้านหนองแซ่ อำเภอกอศรีสุพรรณ จังหวัดสุพรรณบุรี เลียงกระทบจากก๊อผ้าที่ตั้งเป็น จังหะ เป็นเลียงที่ผู้คนในหมู่บ้านแห่งนี้คุ้นชิน มาหลายช่วงอายุคนแล้ว ก๊อผ้าของกลุ่มทอผ้า บ้านหนองแซ่เป็นส่วนหนึ่งของก๊อผ้าฉบับหมิ่น นั้พันหลังที่สร้างรายได้และชุบชีวิตให้แก่ราษฎร สมาชิกศิลปาชีพมาเป็นเวลาหลายสิบปี นั้ตั้ง แต่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เสด็จ พระราชดำเนินมาทอดพระเนตรผ้าขึ้นใหม่ที่ถัก ทอโดยฝีมือชาวบ้าน ณ หมู่บ้านแห่งนี้ และทรงมี พระราชดำริให้ฟื้นฟูศิลปปะการทอผ้าของราษฎร ทั่วประเทศเพื่อสืบสานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น และอนุรักษ์ผ้าไทยที่กำลังจะเลือนหายไปตาม กาลเวลา ให้กลายมาเป็นแหล่งสร้างรายได้สร้าง คุณภาพชีวิตที่ดีแก่ราษฎร

ย้อนกลับไปเมื่อปี 2521 ชาวบ้านหนองแซ่ อำเภอกอศรีสุพรรณ จังหวัดสุพรรณบุรี ยังจำได้ ดีถึงเหตุการณ์ที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรม ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมายังหมู่บ้าน แห่งนี้ เพื่อทรงมีพระราชปฏิสันถารกับ นางไต้

แสงวงศ์ และนางท้อม พรหมดี สองพี่น้องที่นุ่งซิ่น ไหมผืนงามไปเฝ้าฯ รับเสด็จในวันก่อนหน้า จน ประทับพระราชหฤทัยตั้งแต่แรกทอดพระเนตร เป็นเหตุให้เสด็จพระราชดำเนินมาถึงเรือนของ สองพี่น้องด้วยพระองค์เอง พระองค์ทรงใช้บัน ใดที่พาดเป็นมุมฉากจากพื้นดิน เสด็จขึ้นไปยัง พื้นเรือนชานเพื่อทอดพระเนตรความงดงามของ ผ้าไหมจำนวนมากที่นางท้อมและนางไต้ทอไว้สวม ใส่เอง ทรงเห็นว่าฝีมือการทอผ้าและลวดลาย โบราณบนผ้าเป็นสิ่งทีควรอนุรักษ์ไว้ ทรงขอให้ ชาวบ้านทอผ้าไหมแบบต่างๆ ทูลเกล้าฯ ถวาย โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ให้เป็นสิ่งตอบแทน

หลังจากนั้นก็เสด็จพระราชดำเนินไป ทอดพระเนตรผลงานของช่างทอผ้าบ้านหนอง แซ่อีกถึง 2 ครั้ง เป็นที่มาของพระราชดำริใน การพัฒนางานศิลปาชีพและอนุรักษ์ผ้าไทยให้ เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย แม้เวลาจะล่วงเลย มากกว่า 30 ปี แต่ลูกหลานของนางไต้และนาง ท้อมที่บ้านหนองแซ่ก็ยังคงสืบสานการทอผ้าไหม มัดหมี่อันเป็นภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษจนถึง ปัจจุบัน

ก่อนหน้านั้นชาวไทยส่วนใหญ่คงไม่มีใคร นึกภาพออกว่า ก๊อผ้าที่ตั้งอยู่ใต้ถุนเรือน ซึ่ง ปกติแล้วจะเคลื่อนไหวก็ต่อเมื่อเจ้าของวางเว้น

แม่โสภากับน้องเตย

แม่เกษมณี และไข่มุก

จากการเกษตรหรืองานประจำ และมีประโยชน์ ในการทอเส้นด้ายแต่ละเส้นให้กลายเป็นผ้านุ่ง ผ้าขาวม้าสำหรับใช้ในชีวิตรประจำวัน จะสามารถ กลายเป็นเครื่องมือสร้างรายได้และสร้างชีวิตให้ แก่ราษฎรสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นมาได้อย่างไร

แม่เกษมณี อุ่นแก้ว สมาชิกศิลปอาชีพ อำเภอ สว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นหนึ่งในผู้ที่ ได้รับพระราชทานพระมหากษัตริย์สามารถ สิมตาท้าปากได้ จากที่เคยประกอบอาชีพรับจ้าง ก่อสร้างเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว เคยลำบาก ไม่มีกินจนต้องแบ่งมะละกอเพื่อทำส้มตำเป็น อาหารถึง 3 มื้อ เมื่อได้กลับมาที่บ้านเกิด และได้รับแรงบันดาลใจจากสมเด็จพระนางเจ้า

พระบรมราชินีนาถ จึงใช้ความขยันและอดทน เรียนรู้งานทอผ้าและปักผ้าจากแม่ของตน จน เป็นหนึ่งในสมาชิกศิลปอาชีพ และลูกๆ ของแม่ เกשמณีเองก็ต้องช่วยแม่ปั่นเส้นไหมเพื่อนำมา ทอผ้าทุกวัน จนไม่มีโอกาสได้วิ่งเล่นเหมือนเด็ก ทั่วไปเพราะกระบวนการทอผ้าเป็นสิ่งที่ต้องอาศัย เวลาและความอดทนพยายาม สิ่งเหล่านี้ส่งผล ให้แม่เกษมณีและครอบครัวมีชีวิตที่สุขสบายใน ปัจจุบัน หากมีใครถามถึงที่มาของการประกอบ อาชีพทอผ้า แม่เกษมณีมักจะบอกเล่าพร้อมน้ำ ตาแห่งความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณทุกครั้ง

“ไข่มุก” นางสาวชุตติกาญจน์ ดันดิรัตน์เกตุ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล คนรุ่นใหม่ที่ไม่มี โอกาสได้เห็นภาพการเสด็จฯ ไปทรงปฏิบัติพระ

ราชกรณียกิจเช่นในอดีต แต่มีโอกาสดำเนินเข้าร่วม โครงการเยาวชนจิตอาสา รุ่นที่ 3 และเข้าไป อาศัยอยู่กับครอบครัวแม่เกษมณีเป็นเวลา 12 วัน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการทอผ้าตั้งแต่ การเลี้ยงหนอนไหมไปจนถึงการทอเป็นผ้าแต่ละ ผืน “ไข่มุก” กล่าวด้วยความประทับใจเกี่ยวกับ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากแม่เกษมณีว่า

“...ได้เห็นคุณค่าว่ากว่าจะได้ไหมแต่ละเส้น ผ้าแต่ละผืน ต้องใช้เวลาและความอดทนมาก ต้องเลี้ยงไหมแต่ละระยะ มาสาวไหม ฟอกสี ย้อม สี กว่าที่จะเข้าก็ทอผ้าจนได้ผ้าแต่ละผืน ลำบาก มากจริงๆ บอกตัวเองว่าต่อไปจะอุดหนุนผลิต ภัณฑ์ผ้าของชาวบ้านให้มากขึ้น...”

แม่โสภกา แก้วมะ สมาชิกศิลปอาชีพอำเภอ สว่างแดนดินอีกคนหนึ่ง เป็นตัวอย่างของผู้ที่ เคยไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง จนได้รับพระราชทานก็ทอผ้าเป็นเครื่องมือประ กอบอาชีพสร้างรายได้ อาศัยการทอผ้าเป็นอาชีพ หลักในการเลี้ยงดูครอบครัว และได้รับเงินและ รางวัลจากการประกวดทอผ้ามากมาย จากที่ ทอผ้าพระราชทานอายุหลายสิบปี ปัจจุบันแม่ โสภกามีบ้านที่สร้างด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเอง มีที่ดินประกอบการเกษตร มีกินมีใช้ ไม่มีหนี้สิน มีเงินเก็บ และใช้ชีวิตตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจุบันแม่ลูกๆ ของแม่โสภกาจะเติบโตมีรายได้เลี้ยงดูพ่อแม่ไม่ต้องทำงานเหน็ด เหนื่อย แต่แม่โสภกาก็ยังคงหมั่นทอผ้า อยู่ทุกวัน

ไม่มีหยุด ด้วยหัวใจแห่งศิลปะทอผ้า และด้วย
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ โดยตั้งปณิธาน
ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการสืบสานพระราชดำริไป
จนกว่าจะไม่มีแรงยกก็ทอผ้า

เยาวชนจิตอาสาเพื่อเรียนรู้ตามแนวพระ
ราชดำริรุ่นที่ 3 อีกคน คือ “เตย” นางสาวธมน
ดวงใจ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มี
โอกาสเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากแม่โสภกา
เป็นเวลา 12 วัน นอกเหนือจากสิ่งที่ได้เรียนรู้
เกี่ยวกับแนวพระราชดำริและพระมหากรุณาแล้ว
สิ่งที่เตยได้ซึมซับและประทับใจมากที่สุด คือ
“การให้” โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนของแม่โสภกา
ทั้งการให้ความรู้ ให้ความรักดูแลเอาใจใส่แก่
เยาวชนที่มาอาศัยเรียนรู้ เป็นการให้จากคนที่
เคยได้รับ เมื่อรู้สึกว่ามีพอเพียงแล้ว ก็พร้อมจะ
ให้ผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน จนสร้างแรงบันดาลใจ
ในการ “ให้” แก่ผู้อื่นต่อไป

“...ได้เห็นและได้เข้าใจแล้วว่า การให้คือสิ่ง
ที่มีค่าและยิ่งใหญ่ที่สุด สัญญาว่าจะเป็นเมล็ด

พันธุ์ที่เติบโตและขยายกิ่งก้านสาขาในทุกสิ่งที่ได้
เรียนรู้ให้กับผู้อื่นต่อไป...”

พระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถ ที่ว่า “ขาดทุนของฉัน คือ
กำไรของแผ่นดิน” บัดนี้ได้เห็นผลเป็นรูปธรรม
แล้ว จากก็ทอผ้าพระราชทานที่ให้ชีวิตใหม่
แก่ราษฎร เป็นก็ทอผ้าที่ให้อนาคตแก่อีกหลาย
ชีวิตในครอบครัว และได้สร้าง “การให้” ที่
ส่งต่อไปยังผู้คนรอบข้างอย่างไม่สิ้นสุด จาก
ครอบครัว สู่สังคม และสู่ประเทศชาติ เป็นการ
ให้ที่ไม่หวังผลตอบแทนอย่างที่พระองค์ทรง ทำ
เป็นแบบอย่างนั่นเอง

